

Budsjett 2012 - 2016

Notat til instituttrådsmøtet 24.11.2011

Fra: Knut Tore Stokke

Innledning

Blant sakene som instituttrådet er pålagt å behandle er instituttets budsjett. Etter en omlegging i fjor er det nå slik at instituttene ved UiO får tildelt en inntektsramme hver høst, og at de innen 1. desember skal levere budsjett for det neste året inkludert et langtidsbudsjett for de neste fem årene. Føringene fra universitetet sentralt er at instituttene må budsjettere med balanse eller overskudd for femårsperioden. Utfordringen er at vi må prosjektere antatte eksterne inntekter gjennom forsknings søknader og prosjekter midler.

Nedenfor følger de viktigste problemstillingene som må vurderes i budsjettet. Nederst i dokumentet er det en tabell som viser budsjettet slik det ser ut ved utsending av sakspapirene. Vi gjør oppmerksom på at det fortsatt arbeides med budsjettet slik at tallene nok vil forandre seg noe fram til instituttrådsmøtet, og videre i tiden fra møtet til innlevering 1. desember. For å samle budsjettet på én side er driftskostnadene ikke brutt ned på artsgrupper.

Bakgrunn

Budsjettet som skal behandles av instituttrådet er instituttets basisøkonomi (tildelingen fra fakultetet), men det inkluderer også den effekten de eksterne prosjektene har på basisøkonomien.

For Helsam utgjør lønnskostnader ca 90% av budsjettet, mens de øvrige kostnadene er knyttet til drift. Instituttets inntekter fra fakultetet økte med 2,1% ift tildelingen for 2011, men økningen er i stor grad knyttet til nye kostnader forbundet med opprettingen av masterprogrammet i avansert geriatrisk sykepleie. Vi forventer også en lønnsøkning på 3,6%.

I tildelingen fra fakultetet for 2012 har instituttet fått ca 80 mill. Det utgjør kun 91% av lønnskostnadene til instituttets basisfinansierte stillinger. De siste årene har vi hatt den samme utfordringen knyttet til at tildelinger enten er knyttet opp til øremerkede nye kostnader og at økningen for øvrig er mindre enn pris- og lønnsvekst. Det innebærer at dersom instituttet ikke hadde hatt eksterntfinansiert virksomhet så ville vi ikke hatt råd til å dekke alle lønnskostnadene våre, og ikke hatt noen penger å drive instituttet for. Dette har over tid bidratt til den sterke avhengigheten av inntekter fra eksterne prosjekter som instituttet har i dag.

Effekten på basis av de eksterne prosjektene antas for 2012 å utgjøre ca 16,3 mill. I tillegg forventer instituttet å gå ut av 2011 med et overskudd på ca 7 mill. Instituttets inntekter for 2012 utgjør dermed ca 103,3 mill.

Prinsipper for fordeling innad på instituttet

I forslaget til budsjett har vi lagt til grunn at instituttets fordeling av midler følger de samme prinsipper som for 2011.

Hver avdeling får en tildeling til faglig aktivitet som avdelingsleder disponerer fritt mht kriterier for viderefordeling til de ansatte. Midlene til faglig aktivitet fordeles etter en fordelingsnøkkel med følgende faktorer;

- internt finansierte stillinger (50% av midlene)
- publikasjonspoeng (10% av midlene)
- disputaser (med intern hovedveileder) (15% av midlene)
- effekten på basis av eksterne prosjekter i avdelingen (25% av midlene)

Avdelingslederen får også en tildeling for drift av studier som er knyttet til undervisningsforpliktelsene på avdelingen.

Kontorkostnader fordeles til hvert område og disponeres av de lokaladministrative lederne. Denne potten beregnes etter antallet ansatte (både internt og eksternt finansierte) på området. Kostnadene forbundet med disputaser og investeringer, hovedsakelig IT-utstyr, samles på instituttnivå.

Personalkostnader og demografisk utvikling

Lønnskostnadene utgjør den vesentlige delen av vårt budsjett, og de vitenskapelig ansatte og deres "produksjon" er det instituttet lever av. Det gjør planleggingen av avganger og nytilsetning er helt sentralt i langtidsbudsjetteringen. Så langt har normen blant de vitenskapelig ansatte vært at de sitter i sin stilling til de må gå av for aldersgrense ved fylte 70 år. Hvis vi legger dette til grunn så vil vi i perioden fram til 2016 ha følgende avganger i faste vitenskapelige stillinger;

*2010: 4 personer

2013: 1 person

2014: 5 personer

2016: 2 personer

Instituttet har i dag 45 personer i fast vitenskapelig stilling, og i løpet av 2014 vil altså mer enn 10% av disse gå av med pensjon. I femårsperioden etter 2016 vil ytterligere 12 personer gå av med pensjon. Dette gir Helsam et stort strategisk handlingsrom ved at betydelige lønnsmidler frigjøres, men det innebærer samtidig en stor risiko knyttet til fall i eksterne inntekter og vitenskapelig produksjon. Flere av de som går av har vært sentrale i å skaffe store eksterne inntekter de siste årene, og det er ikke usannsynlig at enkelte også vil trappe noe ned på sin aktivitet i perioden fram til de pensjoneres.

Instituttet har tilsatt til sammen 7 personer (6 årsverk) i faste vitenskapelige stillinger i 2010 og 2011. Ytterligere 5 stillinger har vært utlyst og tilsettingsprosesser er i gang. Deler av dette kan sees som disponering av handlingsrommet ved avgangene i 2010 og tidligere, men deler av det må nok også sees som disponering av fremtidig handlingsrom ved avganger i 2013 og 2014.

Effekten på budsjettet er at instituttet vil ha betydelige økonomiske utfordringer med store isolerte underskudd i 2012 og 2013, før vi igjen får et visst handlingsrom fra 2014 og utover.

Hvis vi ikke øker forventede inntekter fra eksterne kilder eller reduserer driftskostnadene så vil instituttet ikke kunne nytilsette personer utover de prosessene som allerede er startet før i 2015. I 2015 er to nye vitenskapelige stillinger lagt inn. Dersom vi skal kunne få plass til flere nytilsetninger tidligere må vi redusere driftskostnader eller øke inntekter med 0,9 – 1,2 mill pr årsverk.

Driftskostnader

Utviklingen på driftskostnadene til instituttet er i budsjettforslaget lagt flatt. Det innebærer at vi foreslår å bruke tilsvarende summer som for 2011 til driftsmidler til avdelingene, kontordrift og studiedrift for de neste årene. Variasjonene i driftskostnader i perioden skyldes at det ligger inne noen særskilte ekstrakostnader, i 2012 blant annet knyttet til internflytting på Lille Ullevål.

For å bedre instituttets økonomiske situasjon og øke handlingsrommet for nytilsettinger kunne vi kutte flatt i alle driftsutgifter med 5% eller oppnår samme gevinst ved strategiske kutt. 5% reduksjon vil gi en innsparingseffekt på ca 3,3 mill i hele budsjettperioden. I løpet av 2012 vil driftsutgiftene bli nøye fulgt for å identifisere områder med innsparingsmuligheter.

Effekten av prosjektene

I budsjettforslaget er alle kjente eksterntfinansierte prosjekter budsjettet i hele prosjektets levetid. I tillegg er det lagt opp til forventede nye prosjekter framover i perioden omtrent på det aktivitetsnivået vi har i dag.

Effekten av prosjektene på basis varierer mellom 13,3 mill og 16,3 pr år.

2 011	2 012	2 013	2 014	2 015	2 016
-13 375 600	-16 303 625	-13 857 237	-13 980 881	-14 627 291	-14 315 771

Instituttet har muligheter for å skape handlingsrom i langtidsbudsjettet ved å øke forventningen til de eksterne inntektene. Hvis vi forventer at effekten holdes på samme nivå som vår forventning for 2012, så vil vi øke inntektene til instituttet med ca 8,4 mill i perioden.

Det er tre hovedutfordringer med å finne realistiske forventninger til effekten av de eksterne prosjektene. For det første så mangler vi gode data på hvilken effekt prosjektene har hatt på basis de foregående år. Det skyldes at det først var fra 2010 at alle eksterntfinansierte prosjekter ble totalregnskapsført etter dagens rutiner og regelverk. Vi har i tillegg oppdaget enkelte feil i budsjetteringen i de prosjektene som ble budsjettet med den nye malen i 2009 og 2010. Det innebærer at vi nå må rebudsjettere enkelte av disse prosjektene. Vi mangler derfor et godt sammenligningsgrunnlag bakover.

Det andre vesentlige usikkerhetsmomentet er knyttet til hvilken effekt den ventede avgangen blant vitenskapelig ansatte vil ha på instituttets evne til å tiltrekke seg nye eksterne prosjekter. Det er grunn til å forvente at flere av de nytilsatte vil trenge noe tid til å etablere seg før de lykkes med å hente inn eksterne midler.

Det siste er at vi forutsetter at nåværende suksess ved tildelinger opprettholdes. Dette kan nok medfører at vi må sende flere søknader enn tidligere for å være sikre på at ikke driftsbudsjettet må reduseres ytterligere eller at stillinger må holdes ledig.

Strategiske satsninger

I forslaget til budsjett er det lagt inn noen strategiske satsninger for instituttet. De viktigste av disse er;

- En ny administrativ stilling over to år som skal arbeide med etablering av konkrete forskningsprosjekter med Oslo kommune. Stillingen er 50% finansiert av kommunen og 50% av instituttet.
- Kompetanseheving og tydeliggjøring av lederrollene ved instituttet. Det foreslås at alle avdelingsledere får 20% reduksjon i sin undervisningsplikt for å stryke avdelingslederrollen. I tillegg vil instituttet at en andel av midlene som hver avdeling får til faglig aktivitet skal disponeres av avdelingsleder til spesielle prosjekter. Instituttet ønsker også å gjennomføre kurs i intervjueteknikk som et kompetansehevende tiltak i løpet av 2012, og det er satt av en noe større pott årlig til kompetanseheving.
- Strategiske felles avsetninger på instituttnivå:
 - felles sosiale og faglige arrangementer som sommerfest og julebord og felles seminarer 350 000
 - drift til instituttets phd-forum 80 000
 - fellespott studentaktiviteter 50 000, i tillegg ligger det inne 20 000 pr program til studentaktiviteter
 - feiring av interne jubileer (f.eks 50- og 60-årsdager) 100 000
 - gaver til egne ansatte 30 000
 - Internflyttingen på Lille Ullevål 800 000 i 2012
 - representasjonskostnader/gjesteforelsere/markedsføring 150 000
 - kantinetilbud på Lille Ullevål 150 000

Spørsmål til diskusjonen

Hvor høy risiko bør instituttet ta ift forventede nye eksterne inntekter?

Har rådet kommentarer til de strategiske satsningene? Er det tiltak som savnes her eller er det noen av tiltakene som burde tas ut?

Hvilket nivå bør driftsmidlene til faglig aktivitet ligge på? Bør vi i større grad forvente at den enkelte ansatte selv må skaffe sine egne driftsmidler fra eksterne finansiører?

Forslag til konklusjon og oppfølging

Instituttrådet tar forslaget til budsjett til etterretning, og ber om at instituttleder ferdigstiller budsjettet med de føringer som er gitt av rådets diskusjon.

Sum of Beløp		År						
Artsklasse	Artsgruppe	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Grand Total
Overført fra i fjor	399 IB - Overført fra i fjor	-7 808 999	0	0	0	0	0	-7 808 999
Overført fra i fjor Total		-7 808 999	0	0	0	0	0	-7 808 999
Inntekter	3 Andre inntekter	-817 427	-736 393	-884 544	-850 000	-850 000	-850 000	-4 988 364
	30-32 Salgsinntekter	27 700	-59 269	0	0	0	0	-31 569
	34 Tilskudd og refusjoner	-16 561	0	0	0	0	0	-16 561
	3410/ 390 Inntekt fra bevilgninger	-78 404 834	-80 094 850	-79 669 447	-82 252 500	-80 702 500	-80 922 500	-482 046 631
	3497/3911 Investeringer i anleggsmidler	1 620 000	1 400 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	7 020 000
	3960 Overheadinntekter	-14 393 903	-20 197 915	-19 731 036	-17 658 072	-15 298 127	-14 689 992	-101 969 045
	3961 Internt salg av varer og tjenester	-389 843	-337 064	-337 064	-337 064	-320 761	-320 761	-2 042 557
	3971 UiOs egenandel	7 879 870	14 076 997	14 590 771	11 418 018	8 128 484	6 953 283	63 047 424
Inntekter Total		-84 494 997	-85 948 494	-85 031 319	-88 679 618	-88 042 905	-88 829 969	-521 027 303
Personalkostnader	5 Andre personalkostnader	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000	540 000
	50 Fast lønn	55 135 751	59 009 321	58 966 432	54 977 757	53 556 509	53 675 587	335 321 357
	51 Bilagslønn	2 986 894	4 124 139	4 187 602	3 996 718	3 996 718	3 996 718	23 288 789
	518 Feriepenger	6 937 799	7 528 189	7 529 922	7 030 589	6 860 039	6 874 328	42 760 867
	54 Pensjon og AGA	15 860 834	17 801 320	17 828 871	16 581 431	16 153 429	16 203 762	100 429 647
	581 Offentlige refusjoner (sykep. og fødselsp.)	-1 070 000	-770 000	-770 000	-770 000	-770 000	-770 000	-4 920 000
	5891/5893 Refusjon frikjøp	-3 773 289	-5 413 046	-3 751 577	-3 086 552	-2 146 365	-2 203 425	-20 374 253
	5892/5894 Kostnad frikjøp	486 241	44 019	2 412	2 412	2 412	2 412	539 907
	5895 Refusjon internt frikjøp	-3 574 519	-4 813 680	-4 967 808	-4 656 687	-5 313 695	-4 378 050	-27 704 438
Personalkostnader Total		73 079 709	77 600 263	79 115 855	74 165 668	72 429 048	73 491 332	449 881 876
Driftskostnader		12 583 215	13 861 748	13 196 503	12 964 536	14 680 496	12 166 144	79 452 642
Isolert resultat		-6 641 072	5 513 517	7 281 039	-1 549 414	-933 361	-3 172 493	498 216